

[Christmas Møller.]

maal: Trustdannelsen, den monopolagtige Virksomheds Karakter, og hvilke Midler man har Lov til at bruge heroverfor. At der her foreligger et Problem, har vi i vort Program givet Udtryk for, og det har andre Ordførere indenfor mit Parti og vi alle gjort. Vi har sagt, at her forelaa et Problem, som vi var villige til at drøfte og behandle sagligt og lidenskabsløst.

Men dette Lovforslag giver sig ud for noget andet, end det er. Det er efter min Opfattelse haabløst umuligt affattet. Der er en Stigen i den Henseende fra de 4 første Paragraffer over den 5te til den 6te og 7de, som giver Udtryk for, at Tilsynsraadet, at Timandsgruppen indenfor de 16, skal have Lov til at tage sig af alt muligt.

Dette er efter vor Opfattelse Sidestykket til det Ekspropriationslovforslag, som vi behandlede for nylig her i Tinget. Ligesom Ekspropriationsforslaget vil skabe Usikkerhed, Uro, Uklarhed om, hvad man maa og hvad man ikke maa, om, hvad man kan og ikke kan, om hvad man har Ret til og ikke har Ret til paa det Omraade, der vedrører Grundejerne paa Landet, Jordbesidderne overhovedet herhjemme, idet der i Loven skal være en Bestemmelse om, at et enkelt lille Udvalg, et enkelt Raad skal have Mulighed for at angribe Grundbesiddelsen, at angribe Erhvervet, hvis dette ikke udføres paa den Maade, som det paagældende Udvalg eller dets Leder finder god, saaledes gives der her en lignende Mulighed for at angribe alle Erhverv, men i særlig Grad vil det begribeligvis, saaledes som Landets Erhvervsliv nu en Gang ligger, blive Byerhvervene, idet man skaber Instrumentet for det i Lovforslaget foreslaaede Tilsyn med alt og alle, og her kunde der saa ved Lejlighed følge en Ændring, hvorved man ogsaa skulde have Lov til at tage en Virksomhed fra den Mand, som ikke behagede det paagældende Raad.

Vi for vort Vedkommende fastholder det Standpunkt, vi altid har indtaget overfor Monopoler og Truster, men vi bekender os til Frikonkurrencen, vi bekender os til det private og det frie Initiativ. Vi tror paa, og vi har gennem Aarene set overmaade mange Vidnesbyrd om det frie Initiativs og Frikonkurrencens regulerende Indflydelse, ogsaa indadtil i egne Rækker. Vi vil ikke være med til at skabe den første Mulighed gennem Etablering af et Tilsyn paa den Maade, Ministeren her har foreslaaet det, for at angribe Frikonkurrencen, som vi tror paa, i dens inderste Kærne.

Rasmussen (Gylling): Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udtalte, at han antog, at dette Lovforslag kunde blive behandlet lidenskabsløst og sagligt. Jeg tror, at man, efter at man nu har hørt den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti holde sit lange Foredrag, maa sige: Hus forbi for hans Vedkommende. Jeg synes, at den ærede Ordfører tillagde Lovforslaget lang større Rækkevidde, end det er Meningen, det skal have. Jeg tror, at hvis vi skal fortsætte Diskussionen om dette Lovforslag ud fra den Synsvinkel, vil vi kunne tale i Dagevis.

Efter at det foreliggende Lovforslag nu har gennemgaaet store og lange Diskussioner her i Tinget, efter at dets Principper har været drøftet baade i dette høje Ting og i det andet høje Ting, maatte vi nu have Forudsætningen for at kunne gaa til en virkelig Gennemførelse af det. Bortset fra § 5 har Lovforslaget ikke undergaaet nogen væsentlige Ændringer, men er i eet og alt det samme, som de tre Partier i sin Tid samlede om.

Jeg kan ikke indse, at det ærede Medlem, som sidst talte, havde Ret, naar han mente, at Lovforslaget er et ganske andet end det, der i 1920 blev behandlet og vedtaget i dette høje Ting. Jeg maa mene, at Næringslivet er gaaet sin Gang siden da, og at vi har haft Lejlighed til at se paa mange Omraader, at store Pengeselskaber og ogsaa Selskaber i Erhvervslivet har haft Lejlighed til paa mange Maader at udbytte, kan man gerne sige, den almindelige Befolkning. Der er altsaa efter min Mening lige saa megen Grund til nu at gennemføre dette Lovforslag, som der var i 1920.

Der er en forbavsende Forskel mellem den Udtalelse, det ærede Medlem af Venstre sluttede med her, og de Udtalelser, som Partiet, da disse Lovforslag var til første Behandling i 1920, sluttede med. Man har kunnet konstatere en underlig vigende Stilling overfor disse Lovforslag fra Venstres Side, ja, endogsaa en undvigende Stilling. Jeg maa mene, at det ligger i hele Venstres Politik, lige saa vel som det ligger i vor Politik, at ønske paa Lovgivningsomraadet at kunne skride ind, naar Nødvendigheden kræver det, overfor monopolagtige Selskaber, der udnytter Befolkningen. Det er dog en gammel, liberal Anskuelse, som jeg ikke synes Venstre behøver hverken at vige for eller undvige fra.

Det er nu 10 Aar siden, Lovforslaget først var fremme her, og medens vi ingen Vegne er kommet i alle disse mange Aar, staar Sagen ikke stille andre Steder. Paa